

12. 9. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

# **Nařízení PEPP - co přináší očekávaný právní rámec tzv. 2. režimu v sektoru osobních penzí?**

Dne 25.7.2019 bylo v úředním věstníku EU publikováno nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1238 ze dne 20. června 2019 o panevropském osobním penzijním produktu („PEPP“). Toto nařízení se použije 12 měsíců po zveřejnění aktů v přenesené pravomoci. EIOPA a případně další evropské dohledové orgány budou požádány ze strany Komise, aby do 12 měsíců od publikace připravily tzv. technical advice k prováděcím aktům, k jejichž návrhu se bude následně vyjadřovat Rada i Parlament ve lhůtě 3 měsíců.

**Termín předložení návrhů regulačních technických norem Komisi byl stanoven na 15. srpna 2020. Předpokládané nabytí účinnosti nového režimu je tedy nejdříve na konci roku 2021.**

Podle tvůrců osnovy nařízení evropská populace stárne,[\[1\]](#) protože lidé žijí déle a zároveň přirozený přírůstek populace je nižší, což vytváří tlak na penzijní systémy a vede k nutnosti reformy nejen veřejných financí (především 1. pilíře, který je průběžně financovaný, „pay-as-you-go“ a pilíře 1. bis), ale i podpory vytváření vlastních soukromých rezerv na stáří. V roce 2012 přijala Evropská komise Bílou knihu – Agenda pro přiměřené, bezpečné a udržitelné peníze,[\[2\]](#) ve které se přihlásila k závazku vytvořit pro občany EU více příležitostí k vytváření penzijních úspor pomocí doplňkového soukromého systému (2. a 3. pilíř) za účelem snížení rizika dlouhověkosti.

Výše zmíněná agenda byla následně podpořena rezolucemi Parlamentu z roku 2013[\[3\]](#) a 2016[\[4\]](#), a také Radou z roku 2012[\[5\]](#) a 2015[\[6\]](#) v rámci podpory tvorby Unie kapitálových trhů.[\[7\]](#) Unie kapitálových trhů údajně pomůže mobilizovat kapitál v Evropě a nasměrovat jej do všech společností, včetně malých a středních podniků, infrastrukturních a dlouhodobých udržitelných projektů, které tento kapitál potřebují na rozvoj a vytváření pracovních míst. Prvním krokem k naplnění této agendy bylo přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2341 ze dne 14. prosince 2016 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) a dohledu nad nimi. Nyní se k ní přidává další, tentokrát druhý režim pro osobní peníze.

Podle Komise existující národní systémy osobních penzí jsou velmi roztržité a nepodporují vznik jednotného trhu s osobními penzemi kvůli řadě odlišností, které zabraňují přeshraničnímu poskytování služeb, mezi něž lze řadit i různé daňové režimy, které jsou velkou výzvou. Podle zjištění Komise je podstatná část těchto úspor domácností držena na bankovních účtech s krátkou splatností a větší podpora investic do kapitálových trhů může pomoci vyrovnat se s problémy, které přináší stárnutí obyvatelstva a nízké úrokové sazby. Tento krok by měl prospěšný jak pro jednotlivce (jimž by to přineslo vyšší výnosy a zlepšení přiměřenosti důchodů), tak pro ekonomiku v širším slova smyslu.

Osobní (doplňkové) peníze tvoří v EU především pojišťovny, jak v rámci systému zaměstnaneckých penzí (2. pilíř), tak také 3. pilíř. Dále tyto produkty nabízí subjekty na základě fondového financování. Mezi členskými státy jsou značné rozdíly, neboť určité trhy jsou v osobních penzích velmi rozvinuté,

jiné naopak neposkytují dostatečnou podporu pro rozvoj tohoto sektoru. Podle dopadové studie Komise[8] 3. pilíř výrazně zaostává za 2. pilířem v objemu majetku spravovaného tvůrci penzijních produktů (cca 10krát méně).

## **Přípravné práce**

V roce 2012 požádala Evropská komise orgán EIOPA, aby vytvořila technické doporučení (*technical advice*) za účelem tvorby jednotného trhu osobních penzí,[9] na kterou reagoval orgán EIOPA vydáním předběžné zprávy[10] v roce 2014 poté, co proběhla veřejná konzultace k souvisejícím otázkám.[11] Ještě v roce 2014 požádala Komise orgán EIOPA o zpracování dalšího technického doporučení, tentokrát týkající se tvorby obezřetnostního právního rámce, a dále oblasti odborné péče a pravidel jednání se zákazníky.[12] Na základě této žádosti EIOPA zahájila druhou veřejnou konzultaci,[13] jejíž výsledky shrnula v závěrečné zprávě,[14] a finální doporučení předložila Komisi v roce 2016.[15]

V mezidobí vydala Komise také Zelenou knihu k vytvoření Unie kapitálových trhů,[16] jejíž součástí je i jednotný trh osobních penzí, na kterou navázal Akční plán[17] a také tzv. *Feedback statement*[18] z roku 2015. Standardizovaný evropský produkt osobních penzí by mohl podle těchto materiálů podpořit dlouhodobé investice v EU a také celkovou udržitelnost penzijních systémů. V roce 2016 pak Komise zahájila vlastní veřejnou konzultaci[19] s cílem vytvořit jednotný právní rámec panevropského produktu osobních penzí, v jejímž průběhu bylo uspořádáno také veřejné slyšení (*public hearing*).[20]

První návrh nařízení PEPP spatřil světlo světa v roce 2017[21] a byl doplněn souvisejícím doporučením v oblasti daňového režimu u produktů osobních penzí.[22] Daňová podpora, která je výlučnou kompetencí národních států, má pro tvorbu penzijních úspor mimořádný význam. Členským státům proto bylo doporučeno, aby produktu PEPP byla poskytnuta stejná daňová podpora, ačkoli PEPP nemusí naplnit veškerá kritéria, jaká jsou jinak vyžadována pro poskytnutí této podpory. Návrhy nařízení a doporučení byly dále doplněny dopadovou studií[23] a studií proveditelnosti,[24] ze kterých vyplývá, že tvorba jednotného trhu osobních penzí by mohla poskytovat úspory z rozsahu, více finančních inovací a lepší diverzifikaci rizika. Z toho by mohly těžit jak samotné členské státy, tak také zákazníci a v neposlední řadě podnikatelský sektor.

## **Zvolená varianta řešení**

V rámci dopadové studie se porovnávala nulová varianta, která by ponechala stávající systémy beze změny, varianta úplné harmonizace trhů osobních penzí, a varianta tvorby standardizovaného penzijního produktu, která nakonec byla nejvíce preferována z nejrůznějších důvodů. Výbor pro kontrolu regulace Evropské komise zpočátku zaujal negativní stanovisko[25] k dopadové studii, neboť obsahovala řadu nedostatků. Později však svůj postoj změnil s některými výhradami,[26] zejména v otázkách, jakým způsobem by PEPP mohl být pro národní trhy atraktivní bez srovnatelného daňového zvýhodnění, jak může přispět k vytvoření Unie kapitálových trhů a také nejasnostem ohledně zvolené varianty řešení vzhledem k její účinnosti a politické prosaditelnosti PEPP před ostatními variantami.

## **Cíle nařízení**

**PEPP nenahrazuje existující systémy osobních penzí** (3. pilíř), ale pouze jej doplňuje. Zavedením tzv. 2. režimu se má rozšířit výběr penzijních produktů pro zákazníky, usnadnit přenositelnost penzijních nároků pro osoby, které mění bydliště uvnitř EU a vytvořit jednotný trh pro osobní penzijní pojištění. PEPP bude existovat vedle současných penzijních produktů. V současné době podle důvodové zprávy neexistují dostupné a atraktivní riziku odpovídající (dlouhodobé)

investice a nákladově účinné a vhodné spořicí produkty pro spotřebitele. Penzijní produkty v EU nejsou harmonizovány a smyslem nařízení je:

- dosažení unie kapitálových trhů,
- nasměrování většího objemu úspor domácností směrem od tradičních nástrojů, jako jsou například depozitní vklady, ke kapitálovým trhům (investováním do nemovitostí, životního pojištění a dalších dlouhodobých investičních produktů),
- rozvoj přeshraniční přenositelnosti penzijních nároků,
- zajištění dlouhodobé dostatečnosti důchodových příjmů,
- umožnění, aby celoevropský osobní penzijní produkt mohla nabízet široká škála poskytovatelů (banky, pojistitelé, správci aktiv, zaměstnanecké penzijní fondy, investiční firmy).

Produkt PEPP na rozdíl od IORP není penzijní produkt vázaný na zaměstnanecký vztah, případně vztah související s činností osoby samostatně výdělečně činné, ale jde o jinou individuální obligaci, k níž se dobrovolně zaváže účastník PEPP v souvislosti se svým odchodem do důchodu. Smlouvu o PEPP by mohl uzavřít také zástupce skupiny účastníků PEPP, jestliže účastníci PEPP, kteří se tímto způsobem zaváží, obdrží tytéž informace a doporučení jako účastníci PEPP uzavírající smlouvu o PEPP buď přímo s poskytovatelem PEPP, nebo prostřednictvím distributora PEPP. Obdobným způsobem jsou dnes přenesena pravidla jednání na činnost pojistníka podle § 4 ZDPZ (z. č. [170/2018](#) Sb.) vůči pojištěnému, je-li činnost nabízení možnosti stát se pojištěným podnikatelským způsobem. Požadavek podnikatelské činnosti na zástupce skupiny účastníků PEPP však stanoven není a co víc, ZDPZ podnikatelské nabízení možnosti stát se pojištěným u rezervotvorného pojištění vůbec nepřipouští (§ 4 odst. 4).

Jelikož by PEPP měl sloužit k dlouhodobé akumulaci kapitálu, možnost předčasného výběru peněžních prostředků by měla být omezena a mohla by být sankcionována. Kvůli regulatornímu účelu, kterým je tvorba úspor na stáří, se omezuje smluvní volnost v otázce nižší likvidity produktu PEPP. Samotné nařízení harmonizuje soubor základních vlastností produktu PEPP, které se týkají klíčových prvků, jako jsou distribuce (pravidla jednání, poskytování informací), minimální obsah smluv, investiční politika, změna poskytovatele nebo přeshraniční poskytování a přenositelnost PEPP.

## V. Dokončení legislativního procesu a národní adaptace požadavků

Nařízení PEPP tvoří pouze odrazový můstek, od které se bude odvíjet další legislativní práce. Samotné nařízení má přednost před národním režimem, přičemž otázky výslovně neupravené nařízením nebo prováděcími akty budou ponechány v diskreci jednotlivých členských států.

Nařízení výslovně předpokládá **adaptaci některých otázek národním právem**. Všechny prvky, které spadají mimo oblast působnosti nařízení (např. podmínky týkající se akumulační fáze, příslušnost ČNB pro dohled a vyřizování stížností, skutkové podstaty deliktů), by samozřejmě podléhaly vnitrostátním pravidlům. Upravit lze v rámci diskrece např. tyto oblasti:

### akumulační fáze:

- věkové hranice pro zahájení akumulační fáze,
- minimální dobu trvání akumulační fáze,
- maximální a minimální výši vkládaných plateb a jejich kontinuitu a
- podmínky pro vyplacení před dosažením věku odchodu do důchodu v případě zvláště závažných problémů.

### výplatní fáze:

- stanovení věku odchodu do důchodu,
- povinný vztah mezi dosažením věku odchodu do důchodu a počátkem výplatní fáze,
- minimální doba, po níž je třeba se účastnit plánu PEPP, a
- maximální doba před dosažením věku odchodu do důchodu, kdy je možné se do plánu PEPP zapojit.

K dokončení legislativních prací na evropské úrovni však zbývá připravit celou řadu prováděcích nařízení, aby se zajistilo jednotné uplatňování některých článků. **Delegované akty Evropské komise** se měly původně týkat řízení střetu zájmů, daňových pobídek, prodeje PEPP s poradenstvím a bez poradenství, požadavků na dohled nad produktem a na jeho řízení („POG“), poskytování informací během trvání smlouvy, podávání zpráv vnitrostátním orgánům a investičních možností, obsahu a poskytování sdělení klíčových informací („PEPP KID“) a standardizovaného formátu prezentace přehledu dávek z PEPP („PEPP PBS“).

V průběhu triologu mezi Parlamentem a Radou však došlo k celé řadě úprav, takže zde například nenalezneme prodej bez poradenství, daňové pobídky budou řešeny pouze na úrovni členských států, PEPP KID nebude odkazovat na nařízení PRIIPs, PEPP PBS nemá přímý odkaz na směrnici IORP II, otázka řízení střetu zájmů bude vyhrazena sektorovým předpisům, stejně tak právní úprava cross-sellingu, které se nařízením nevěnuje vůbec, na rozdíl od vlastních požadavků POG, protože nařízením PEPP je především produktovou regulací. Akty v přenesené pravomoci se budou týkat následujících odkazů:

- obsah PEPP KID - 28 odst. 5,
- přezkum PEPP KID - čl. 30 odst. 2,
- poskytnutí PEPP KID - čl. 33 odst. 3,
- přehled dávek PEPP (projekce důchodových dávek) - čl. 36 odst. 2,
- doplňující informace (projekce minulé výkonosti) - čl. 37 odst. 2,
- oznamování vnitrostátním orgánům (formát oznamování) - čl. 40 odst. 9,
- základní PEPP (druhy nákladů a poplatků) - čl. 45 odst. 3,
- základní PEPP (přiměřenost procentní hodnoty nákladů a poplatků) - čl. 45 odst. 4,
- techniky snižování rizik - čl. 46 odst. 3,
- produktové intervence (kritéria a faktory) - čl. 65 odst. 9,
- spolupráce a jednotnost v oblasti dohledu (výměna informací, standardizovaný formát) - 66 odst. 5.

Prováděcí akty budou vydány v souladu s článkem 291 Smlouvy o fungování EU a v souladu s článkem 15 nařízení (EU) č. 1094/2010. Při vypracovávání návrhů regulačních technických norem by orgán EIOPA měl zohlednit jednotlivé druhy PEPP, dlouhodobou povahu PEPP, schopnosti účastníků PEPP, jakož i vlastnosti PEPP. Před předložením návrhu regulačních technických norem Komisi by měly být v příslušných případech provedeny spotřebitelské testy a odvětvové testy, při nichž budou použity skutečné údaje (rec 41). Z hlediska upřesnění typu nákladů a poplatků, které spadají pod stanovené limity, by měly být zajištěny rovné podmínky pro různé poskytovatele PEPP a různé druhy PEPP s jejich specifickou strukturou nákladů a poplatků (...) a zároveň by měl být zohledněn charakter základního PEPP jako jednoduchého, nákladově efektivního a transparentního produktu skýtajícího dostatečný dlouhodobý skutečný výnos z investic. S cílem zachovat dlouhodobou a důchodovou povahu produktu by měla být pečlivě promyšlena forma vyplácení dávek, zejména u doživotních rent. (rec 55).

## Obsah nařízení

### 1. Struktura nařízení

Nařízení má celkem 11 kapitol, která se dělí na úvodní ustanovení, způsob autorizace produktu, přeshraniční poskytování služeb a portabilita penzijních práv, distribuce a poskytování informací, ochrana zákazníků, změna poskytovatele PEPP, výplatní fáze, dohled, sankce a závěrečná ustanovení. Dohromady čítá 74 článků bez prováděcích nařízení a národní právní úpravy.

## 2. Minimální obsah smlouvy PEPP

První kapitola se standardně zabývá definicí pojmů jako je definice produktu PEPP, poskytovatele PEPP, distributora PEPP, zákazníka PEPP, účtu PEPP, akumulací fází, výplatní fází, atp. Produkt PEPP se bude primárně řídit smluvními podmínkami členského státu v rámci adaptačního zákona, příp. podmínkami srovnatelných produktů osobních penzí, pokud existují. Účelem nařízení nebylo vytvořit jednotný smluvní režim, ale pouze některé standardizované prvky, které musí PEPP obsahovat. Minimální obsah smlouvy PEPP stanoví čl. 4.

## 3. Registrace orgánem EIOPA - schválení domovským orgánem dohledu

V rámci druhé kapitoly se stanoví, že EIOPA nakonec nebude orgánem autorizujícím jednotlivé produkty PEPP, ale příslušné národní orgány dohledu (čl. 6). EIOPA povede pouze registr všech produktů PEPP v EU (čl. 13). Mimo to, v současné době již existuje databáze penzijních produktů v rámci Evropského hospodářského prostoru vytvořená orgánem EIOPA.[\[27\]](#)

Žádost o autorizaci mohou podat pouze již existující finanční instituce, které získali licenci v členském státě svého usazení, přičemž EIOPA zapíše PEPP do registru na základě oznámení schválení produktu ze strany příslušného dohledového orgánu (čl. 7). Veškeré následné změny informací a dokumentů poskytnutých při registraci by měly být okamžitě oznámeny příslušným orgánům.

## 4. Princip jednotné autorizace PEPP

Poskytovatelé PEPP by měli mít přístup na celý trh EU s jednotnou registrací produktu udělovanou na základě jednotného souboru pravidel. Označení produktu „PEPP“ je chráněným označením (čl. 9). Pokud poskytovatelé PEPP nedistribují PEPP na území určitého členského státu, ale jsou schopni pro tento členský stát otevřít podúčet, aby svým zákazníkům PEPP zajistili přenositelnost produktu, měl by uvedený registr obsahovat také informace o členských státech, pro které poskytovatel PEPP nabízí podúčet.

V rámci volného pohybu služeb a svobody usazování mohou poskytovatelé PEPP poskytovat a distributoři PEPP distribuovat PEPP na území hostitelského členského státu, pokud pro uvedený hostitelský členský stát otevřou podúčet. Každý z podúčtů by měl zohledňovat vlastnosti osobního penzijního produktu, které umožní, aby příspěvky do PEPP nebo formy vyplacení splňovaly podmínky pro případné pobídky členských států, na jejichž základě poskytovatel PEPP vytvoří podúčet.[\[28\]](#) Otevření nového podúčtu pro hostitelský členský stát podléhá oznamovací povinnosti (čl. 21), jehož obsahem jsou standardní smluvní podmínky smlouvy o PEPP, PEPP KID, přehled dávek PEPP, aj.

## 5. Tvůrci PEPP

Předpokládá se velmi široké pole výrobců produktů, tj. poskytovatelů PEPP:

- **úvěrové instituce** povolené v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU,
- **pojišťovny** povolené v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES, které se zabývají přímým životním pojištěním podle čl. 2 odst. 3 směrnice 2009/138/ES a přílohy II uvedené směrnice,

- **instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění** povolené nebo registrované v souladu se směrnicí (EU) 2016/2341, jež jsou podle vnitrostátních právních předpisů oprávněné poskytovat rovněž osobní penzijní produkty a nad nimiž je podle těchto předpisů vykonáván dohled,
- **investiční podniky** povolené v souladu se směrnicí 2014/65/EU, které vykonávají správu portfolia nebo investiční poradenství,
- **investiční společnosti** nebo **správcovské společnosti** povolené v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES,
- **správci alternativních investičních fondů** (AIF) povolení v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU.

Rozhodný tak nebude zvolený smluvní režim (pojištění, správa majetku, smlouva o důchodu, záruční smlouva, aj.), ale především účel, kterým je tvorba úspor na stáří a s tím související omezení likvidity produkty, apod.

## 6. Produkt PEPP

Nová kategorie produktu se přidá ke stávajícímu portfoliu produktů poskytovaných pojistiteli, penzijními fondy, investičními firmami, správci aktiv a bankami. Obezřetnostní požadavky na výkon činnosti se budou řídit právním rámcem finančního sektoru, ve kterém byla finanční instituce licencována (čl. 11). Zvláště se upravují požadavky na dohled nad produktem a na jeho řízení (čl. 25).

Stávající osobní penzijní produkty mohou být přeměněny na PEPP v návaznosti na povolení orgánu EIOPA. Z PEPP na jiné produkty tato změna nebude možná. Povolení PEPP je platné ve všech členských státech a průběžný dohled na jejich poskytování a distribuci budou vykonávat příslušné národní orgány.

## 7. Služba přenositelnosti PEPP

Třetí kapitola umožňuje účastníkům PEPP ponechat si stávající produkty PEPP, přestože mění bydliště v rámci různých členských států EU (čl. 17). Aby byly překonány různé národní režimy, byl vytvořen systém národních účtů a podúčtů PEPP, které musí být schopné poskytnout srovnatelně podporované produkty v jednotlivých členských státech. Přenositelnost spočívá v tom, že účastník PEPP přesune své bydliště do jiného členského státu, aniž by změnil poskytovatele PEPP, zatímco změna poskytovatele PEPP nemusí nutně znamenat změnu bydliště. Do tří let ode dne použitelnosti tohoto nařízení musí každý poskytovatel PEPP na žádost nabízet vnitrostátní podúčty pro alespoň dva členské státy (čl. 18).

PEPP musí umožnit přeshraniční mobilitu zákazníků. Změna bydliště do jiného členského státu nemá mít vliv na provádění plateb do celoevropského PEPP. Mechanismus služby přenositelnosti předpokládá otevření nového podúčtu v rámci každého jednotlivého účtu PEPP. Za tím účelem je možné vstupovat do tzv. partnerství, kterým se myslí spolupráce mezi poskytovateli PEPP s cílem nabídnout podúčty v různých členských státech v souvislosti se službou přenositelnosti (čl. 19). Pokud není nový podúčet k dispozici, informuje poskytovatel PEPP účastníka PEPP o jeho právu změnit bezodkladně a bezplatně poskytovatele a o možnosti setrvat v závazku na posledně otevřeném podúčtu.

Souhrn tzv. good practices v sektoru zaměstnaneckých penzí v otázce přenositelnosti práv uvedl orgán EIOPA ve své zprávě z roku 2015,[\[29\]](#) které předcházela veřejná konzultace.[\[30\]](#)

## 8. Přeshraniční poskytování PEPP

V rámci volného pohybu služeb a svobody usazování mohou poskytovatelé PEPP poskytovat a distributoři PEPP nabízet PEPP na území hostitelského členského státu v rozsahu oprávnění podle příslušných sektorových předpisů a také podle pravidel uvedených v čl. 15, mj. oznámit svůj záměr otevřít na území hostitelského státu podúčet PEPP. Notifikace poskytování PEPP probíhá podle podobných pravidel jako je tomu při notifikaci přeshraničního výkonu činnosti v jiných sektorových předpisech. V bezodkladných případech mohou přijmout určitá opatření také hostitelské orgány dohledu (čl. 16).

## 9. Distribuce PEPP

Čtvrtá kapitola stanoví požadavky na distribuci a poskytování informací zákazníkům. Kromě konkrétních pravidel jednání (čl. 23) a posílení transparentnosti se předpokládá elektronická forma komunikace jako preferovaný kanál (čl. 24). Podporuje se elektronické sjednávání produktu PEPP a související komunikace se zákazníkem. Veškeré dokumenty a informace týkající se PEPP budou účastníkům a příjemcům PEPP poskytnuty elektronicky – elektronická distribuce je standardní možností (na rozdíl od směrnice IDD a nařízení PRIIPs).

Jsou stanovena pravidla, aby mohly být produkty PEPP distribuovány také finančními podniky, které je nevytvořily. Tuto distribuci mohou provádět finanční podniky, které obdržely zvláštní povolení pro distribuci od svých příslušných vnitrostátních orgánů, a také zprostředkovatelé pojištění, zajištění a doplňkového pojištění, kteří jsou takto registrováni podle směrnice 2016/97/EU (směrnice o distribuci pojištění) a investiční podniky povolené v souladu se směrnicí 2014/65/EU za účelem poskytování investičního poradenství.

## 10. Služba poskytování informací

Poskytovatelé a distributoři PEPP by rovněž měli zajistit vysokou úroveň transparentnosti ve všech fázích PEPP, včetně:

- **fáze před uzavřením smlouvy,**
- **při uzavírání smlouvy,**
- **v akumulární fázi** (včetně doby před odchodem do důchodu) a
- **ve výplatní fázi.**

Zejména by měly být uváděny informace týkající se nabytých důchodových nároků, předpokládané výše důchodových dávek PEPP, rizik a záruk, začlenění faktorů ESG<sup>[31]</sup> a nákladů.

## 11. PEPP KID

Sdělení klíčových informací (KID) PEPP nevychází z nařízení PRIIPs,<sup>[32]</sup> které se původně mělo doplnit o některé dílčí informace týkající se produktu PEPP jako jsou existence záruk, přenositelnost nároků, možnost změny poskytovatele a investiční strategie, ale i environmentální, sociální a jiné cíle v návaznosti na zákazníkovi požadavky a potřeby. PEPP KID zcela nahradí PRIIPs KID (čl. 26 a násl.). Propagační sdělení musí na PEPP KID odkazovat (čl. 29). Povinnosti vyplývající z PEPP KID se týkají pouze účastníků PEPP, i kdyby kryl biometrická rizika (čl. 32).

Pro základní PEPP by se mělo vypracovat samostatné PEPP KID. Pokud poskytovatel PEPP nabízí alternativní investiční možnosti, mělo by být poskytnuto obecné PEPP KID pro alternativní investiční možnosti, které by mělo obsahovat také odkazy na jiná sdělení. Pokud požadované informace o alternativních investičních možnostech nelze poskytnout prostřednictvím samostatného PEPP KID, mělo by být poskytnuto samostatné PEPP KID pro každou alternativní investiční možnost. Obsah a způsob prezentace KID bude stanoven prováděcím nařízením Komise (podrobnosti týkající se

informací, které mají být zahrnuty v PEPP KID a prezentace těchto informací). Bude třeba zohlednit stávající a probíhající výzkum v oblasti chování spotřebitelů, včetně výsledků testů účinnosti různých způsobů prezentace informací spotřebitelům.

## 12. Služba povinné rady

Stanoví se test požadavků a potřeb, na které navazuje povinné doporučení před uzavřením smlouvy PEPP (čl. 34). Oproti směrnici IDD,[\[33\]](#) která umožňuje prodej bez poradenství a v určitých případech v rámci diskrečního oprávnění připouští o režim bez posouzení znalostí a schopností zákazníka u jednoduchých produktů v režimu execution-only, podobně jako stanoví směrnice MiFID II,[\[34\]](#) není umožněno se práva na radu vzdát, ačkoli původní návrh s touto možností počítal pro tzv. základní PEPP. Tento režim tak bude srovnatelný se současným § 78 ZDPZ. Pro ostatní sektory to znamená zpřísnění (např. nebude možné prodávat PEPP v režimu investiční služby přijímání a předávání pokynů).

Před uzavřením smlouvy o PEPP by měli poskytovatelé PEPP nebo distributoři PEPP poskytnout potenciálním účastníkům PEPP poradenství s ohledem na dlouhodobou důchodovou povahu tohoto penzijního produktu, individuální požadavky a potřeby účastníka PEPP a omezenou možnost předčasné výplaty. Cílem poradenství by mělo být zejména seznámení účastníka PEPP s parametry investičních možností, úrovní ochrany kapitálu a možnými formami vyplácení. Také se stanoví personalizovaná projekce důchodových dávek pro doporučený produkt na základě nejbližšího možného data, kdy může být zahájena výplatní fáze. Poskytovatelé PEPP provedou posouzení vhodnosti potenciálních účastníků PEPP.

Povinná rada se však bude týkat i některých podstatných změn produktu po uzavření smlouvy (čl. 20 odst. 4), a také na konci akumulací fáze (čl. 60 odst. 2), aby se zákazník mohl vybrat, jaké formy výplaty nejlépe odpovídají jeho požadavkům a potřebám.

## 13. Služba přehled dávek PEPP

Během trvání smlouvy PEPP se bude poskytovat tzv. přehled dávek PEPP (*PEPP benefit statement*), který původně měl vycházet ze směrnice IORP II,[\[35\]](#) a jehož předlohou je zde uvedený *Pension Benefit Statement*. Tento dokument je na směrnici IORP II nezávislý a předpokládá se detailní rozvedení požadavků prováděcím předpisem Komise. Přehled dávek obsahuje informace, které umožní lépe porozumět vývoji důchodových nároků v čase a v různých penzijních produktech. Napomáhat má také mobilitě pracovních sil. Účastníkovi PEPP by měl být přehled dávek PEPP poskytován každoročně. Stanoví se také požadavky na doplňující informace (čl. 37).

## 14. Informace před zahájením výplatní fáze a po jejím zahájení

Dva měsíce před daty, k nimž mohou účastníci PEPP měnit možnosti vyplácení dávek, by poskytovatelé PEPP měli účastníky PEPP informovat o blížícím se zahájení výplatní fáze, možných formách vyplácení dávek a možnosti změnit formu vyplácených dávek (čl. 38). V případě, že byl otevřen více než jeden podúčet, by měli být účastníci PEPP informováni o možném zahájení výplatní fáze každého z podúčtů. Na žádost se poskytnou doplňující informace (čl. 39).

## 15. Investiční pravidla

Pátá kapitola kromě postihnutí dekulacioní fáze obsahuje také některé obezřetnostní požadavky týkající se investiční politiky (čl. 41) v souladu s tzv. *prudent person rule*. Soulad se zásadou obezřetnosti vyžaduje, aby byla investiční politika uzpůsobena struktuře příjemců poskytovatele PEPP. Poskytovatel PEPP musí zákazníkům nabídnout až šest investičních možností, z nichž alespoň

jedna musí v základní variantě obsahovat ochranu investovaného kapitálu (čl. 45), přičemž také alternativní investiční možnosti jsou navrženy na základě záruky nebo techniky snižování rizik zajišťujících účastníkům PEPP dostatečnou ochranu (čl. 42).

## **16. Cenová regulace - zastropování nákladů**

Základní PEPP (čl. 45) by měl být bezpečným produktem a měl by představovat standardní investiční možnost. Mohl by mít buď formu techniky snižování rizik, která je v souladu s cílem umožnit účastníkovi PEPP získat zpět kapitál, nebo záruky na investovaný kapitál. Aby byla účastníkům PEPP zaručena nákladová efektivnost a dostatečná výkonnost produktu, měly by být náklady a poplatky za základní PEPP omezeny pevným procentním podílem akumulovaného kapitálu. Tato mez by měla být stanovena na 1 % akumulovaného kapitálu. S cílem zachovat dlouhodobou a důchodovou povahu produktu by měla být pečlivě promyšlena forma vyplácení dávek, zejména u doživotních rent.

## **17. Techniky snižování rizik**

Technika snižování rizik (čl. 46), která je v souladu s cílem umožnit účastníkovi PEPP získat zpět kapitál, by mohla být konzervativní investiční strategií nebo celoživotní strategií, která v průběhu času postupně snižuje celkovou rizikovost. Záruky poskytované v rámci standardní investiční možnosti by měly pokrývat přinejmenším příspěvky během akumulační fáze po odečtu všech poplatků a úplat. Záruky by mohly také pokrývat poplatky a úplaty a poskytovat plné nebo částečné krytí inflace. Komise může prostřednictvím prováděcích nařízení stanovit techniky pro snižování rizik pro základní i alternativní investiční možnosti.

## **18. Služba změny investiční možnosti**

Při uzavření smlouvy PEPP si zákazník zvolí investiční možnost (čl. 43), kterou lze později bezplatně změnit během akumulační fáze (čl. 44) po nejméně pěti letech od uzavření smlouvy o PEPP a v případě následných změn po pěti letech od poslední změny.

## **19. Akumulační fáze**

Podmínky související s akumulační fází vnitrostátních podúctů určí členské státy, s výjimkou případů stanovených přímo nařízením. Ostatní kritéria výslovně neupravená nařízením jako jsou věkové limity účastníků PEPP a podmínky předčasného ukončení jsou svěřeny diskreci členských států (čl. 47).

## **20. Určení depozitáře aktiv**

Ochranou investora se zabývá šestá kapitola, podle které jmenují poskytovatelé PEPP za účelem úschovy aktiv jednoho nebo více depozitářů [\[36\]](#) (čl. 48). [\[37\]](#) Stanoví se mechanismus pro jmenování depozitáře v případě plánu PEPP, kde účastníci PEPP a příjemci PEPP v plné míře nesou investiční riziko. Obezřetnostní požadavky se budou jinak řídit podle sektorových předpisů (čl. 11).

## **21. Krytí biometrických rizik**

Poskytovatelé PEPP mohou nabídnout produkt PEPP, který bude kryt určitá biometrická rizika (dlouhověkost, invaliditu, smrt). Jedná se pouze o fakultativní možnost, i když svým obsahem bude produkt naplňovat prvky rizikového životního pojištění. Tato rizika lze kryt nicméně pouze ve spolupráci s pojišťovnou, která také nese plnou odpovědnost za plnění této části smlouvy.

## **22. Stížnosti, ADR mechanismy**

Kromě toho se zavádí systém pro vyřizování stížností zákazníků (čl. 50) a dále mechanismus pro mimosoudní řešení sporů (čl. 51). Odpověď na stížnost se poskytne do 15 dnů, maximálně však do 35 dnů z důvodů, které jsou mimo kontrolu poskytovatele PEPP nebo distributora PEPP.

### **23. Služba změny poskytovatele**

Sedmá kapitola řeší otázky spojené se změnou poskytovatele PEPP, který musí umožnit poskytnutí tzv. služby změny poskytovatele (čl. 52). Zákazník by měl mít možnost jednou za 5 let požádat o převod částek i nepeněžitých aktiv na nový účet PEPP u převádějícího poskytovatele PEPP (čl. 53) na základě povinných informací o službě změny (čl. 56). Změna by měla být možná v akumulární i výplatní fázi, s výjimkou vyplacení dávky ve formě doživotní renty.

Celkové náklady této transakce budou zastropovány (čl. 54). Poplatky a úplaty účtované převádějícím poskytovatelem PEPP účastníkovi PEPP za uzavření účtu PEPP, který je u něj veden, je omezen na skutečně vzniklé administrativní náklady poskytovatele PEPP a nesmí přesáhnout 0,5 % odpovídajících částek nebo peněžní hodnoty nepeněžitých aktiv, které mají být převedeny k přijímajícímu poskytovateli PEPP (tzv. *cost cap*).

Řešeny jsou také otázky rozdělení finanční ztráty v souvislosti se změnou poskytovatele (čl. 55). Účastníci PEPP by neměli být postiženi finančními ztrátami, včetně poplatků a úroků, vzniklými v důsledku jakýchkoli chyb, jichž se jeden nebo druhý poskytovatel PEPP zapojený do procesu změny poskytovatele dopustil, s výjimkou vnější náhody. Účastníci PEPP by zejména neměli nést žádné finanční ztráty plynoucí z placení dodatečných poplatků, úroků nebo jiných plateb, jakož i pokut či jiných finančních škod vzniklých v důsledku prodlení při provádění změny.

### **24. Výplatní fáze**

Osmá kapitola stanoví podmínky výplatní fáze, které se řídí především právem členského státu, pokud nejsou výslovně upraveny nařízením (čl. 57). Výslovně jsou například upraveny formy vyplácení dávek, které mohou mít podobu renty, jednorázové výplaty, postupného čerpání, či kombinaci výše uvedených forem (čl. 58). Účastníci PEPP si zvolí preferovanou formu vyplácení dávek ve výplatní fázi při uzavření smlouvy o PEPP, přičemž později bude umožněna změna ve formě vyplácení dávek (čl. 59). Po uzavření smlouvy by měli mít zákazníci možnost svou volbu změnit jeden rok před začátkem výplatní fáze, na začátku výplatní fáze nebo v okamžiku změny poskytovatele, aby v době blížícího se odchodu do důchodu mohli svou volbu vyplácení dávek co nejlépe přizpůsobit svým potřebám.

Určitá forma vyplácení dávek může být ze strany členských států daňově zvýhodněna před jinými formami, případně stanoveny množstevní limity. V případě základního PEPP nabídne poskytovatel PEPP na začátku výplatní fáze účastníkovi PEPP osobní plán jeho odchodu do důchodu týkající se udržitelného využívání kapitálu naspořené na podúčtech PEPP (čl. 60) a poskytne mu povinné osobní doporučení, případně upozornění na nevhodnost jednorázové výplaty.

### **25. Dohled**

Devátá kapitola upravuje otázky dohledu. Orgán EIOPA i národní dohledové orgány mají povinnost sledovat PEPP, které jsou distribuovány na území EU za účelem zajistit, aby byly nabízeny pouze produkty PEPP, které byly autorizovány (čl. 61). EIOPA by měla s příslušnými orgány spolupracovat a usnadnit jejich spolupráci a jednotnost jejich postupu. Současně EIOPA bude plnit funkci orgánu pro řešení sporů mezi národními dohledovými orgány, zejména s přeshraničním prvkem. Stanoví se povinnost dohledových orgánů vzájemně spolupracovat (čl. 66). Poskytovatelé mají povinnost předkládat informace podle sektorových předpisů a zvláště také podle nařízení PEPP (čl. 40 a násl.).

## 26. Produktové intervence

Po vzoru produktovým intervencí podle nařízení PRIIPs a MiFIR[38] se stanoví možnost dohledových orgánů dočasně nebo trvale zakázat nebo omezit uvádění na trh nebo distribuci PEPP ve svém členském státě nebo ze svého členského státu (čl. 63, 65). Příslušné orgány by rovněž měly mít možnost uložit zákaz nebo omezení z důvodu předběžné opatrnosti ještě předtím, než je určitý PEPP uveden na trh, distribuován nebo prodáván účastníkům PEPP. Podobnou pravomoc má také orgán EIOPA ve smyslu nařízení o zřízení EIOPA (čl. 9 odst. 5).[39]

## 27. Sankce a jiná opatření

V desáté kapitole jsou popsány některé skutkové podstaty deliktů a jiných protiprávních jednání, které by měly být předmětem pozornosti dohledových orgánů. Stanoví se některé předpoklady, za nichž lze udělit peněžitou pokutu a její minimální nebo maximální výše (čl. 67) ve smyslu sdělení Komise - Posílení sankčních režimů v odvětví finančních služeb.[40] Kromě toho se stanoví pravidla, podle kterých mohou nebo mají být správní sankce a jiná opatření zveřejněna (čl. 69) a povinnost předkládat orgánu EIOPA takové informace (čl. 70), která je uvede ve své výroční zprávě.

## 28. Zmocnění Komise a hodnocení použitelnosti nařízení

V poslední jedenácté kapitole se zmocňuje Evropská komise k přijetí prováděcích právních předpisů (čl. 72). Předpokládá se také pravidelné hodnocení použitelnosti nařízení (čl. 73). Pět let po dni použitelnosti a poté každých pět let provede Komise hodnocení nařízení PEPP a po konzultaci s orgánem EIOPA a případně i s ostatními evropskými orgány dohledu (EBA, ESMA) předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o hlavních zjištěních. Hodnocení nařízení má být provedeno s ohledem na vývoj na trhu, jako je například vznik nových druhů PEPP, jakož i vývoje v jiných oblastech práva Unie a zkušeností členských států. Komise s příslušnými zúčastněnými stranami zřídí panel, který bude průběžně monitorovat rozvoj a provádění PEPP.

## Závěr

V následujících měsících se na finální podobě produktu PEPP podepíše dokončení legislativních prací jak na evropské, tak na národní úrovni. Velkou výzvou bude otázka daňové nebo jiné veřejné podpory produktu PEPP, vypořádání se trhu s preferencí online komunikace včetně zajištění poskytnutí povinného poradenství před a po uzavření smlouvy PEPP, případně stanovení národních podmínek produktu PEPP, který je v diskreci členských států.

Z hlediska adaptace nařízení se minimálně očekává doplnění požadavků na odbornou způsobilost týkající se distribuce produktů PEPP v sektorových zákonech, určení příslušného orgánu dohledu, doplnění skutkových podstat deliktů za porušení povinností vyplývajících z nařízení, a také minimální a maximální rozpětí výše peněžitého trestu.

Konečná podoba PEPP KID bude také záviset na výsledku spotřebitelského průzkumu. Ten totiž může ovlivnit, zda a do jaké míry tento předmluvní dokument bude porovnatelný s UCITS KID[41] a PRIIPs KID, případně zda bude mít osobitou podobu na úkor porovnatelnosti prezentovaných informací u produktů, které poskytují investiční možnosti retailovým zákazníkům.

Názory zde uvedené jsou výhradně názory autora.

## Mgr. Robert Šimek,

autor působí v Sekci dohledu nad finančním trhem České národní banky a je doktorandem na katedře soukromého práva a civilního procesu na Právnické fakultě Univerzity Palackého

---

[1] K dispozici >>> [zde](#).

[2] K dispozici >>> [zde](#).

[3] K dispozici >>> [zde](#).

[4] K dispozici >>> [zde](#).

[5] K dispozici >>> [zde](#).

[6] K dispozici >>> [zde](#).

[7] K dispozici >>> [zde](#).

[8] K dispozici >>> [zde](#).

[9] K dispozici >>> [zde](#).

[10] K dispozici >>> [zde](#).

[11] K dispozici >>> [zde](#).

[12] K dispozici >>> [zde](#).

[13] K dispozici >>> [zde](#).

[14] K dispozici >>> [zde](#).

[15] K dispozici >>> [zde](#).

[16] K dispozici >>> [zde](#).

[17] K dispozici >>> [zde](#).

[18] K dispozici >>> [zde](#).

[19] K dispozici >>> [zde](#).

[20] K dispozici >>> [zde](#).

[21] K dispozici >>> [zde](#).

[22] K dispozici >>> [zde](#).

[23] K dispozici >>> [zde](#).

[24] K dispozici >>> [zde](#).

[25] K dispozici >>> [zde](#).

[26] K dispozici >>> [zde](#).

[27] K dispozici >>> [zde](#).

[28] Vnitrostátní část, která je otevřena v rámci každého jednotlivého účtu PEPP a která odpovídá právním požadavkům a podmínkám pro využívání možných pobídek k investování do PEPP stanovených na vnitrostátní úrovni členskými státy, v němž má účastník PEPP bydliště; jednotlivec může být účastníkem PEPP nebo příjemcem z PEPP v každém podúctu, v závislosti na příslušných právních požadavcích pro akumulaci fázi a výplatní fázi.

[29] K dispozici >>> [zde](#).

[30] K dispozici >>> [zde](#).

[31] „Environmentálními a sociálními faktory a faktory týkajícími se správy a řízení“ nebo „faktory ESG“ jsou environmentální a sociální záležitosti a záležitosti týkající se správy a řízení, jako jsou záležitosti, jimiž se zabývá Pařížská dohoda, cíle udržitelného rozvoje OSN, obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv a zásady odpovědného investování podporované OSN.

[32] K dispozici >>> [zde](#).

[33] K dispozici >>> [zde](#).

[34] K dispozici >>> [zde](#).

[35] K dispozici >>> [zde](#).

[36] Instituce pověřená úschovou aktiv a dohledem nad dodržováním statutu fondu a použitelného práva.

[37] Je-li poskytovatelem PEPP instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění nebo unijní správce alternativních investičních fondů. Současná pravidla stanovená pro depozitáře ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU jsou zaměřena pouze na fondy nabízené profesionálním investorům, s výjimkou evropských fondů dlouhodobých investic podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/760, nabízených retailovým investorům. Sektorová legislativa vztahující se na instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění nevyžaduje ve všech případech jmenování depozitáře.

[38] K dispozici >>> [zde](#).

[39] K dispozici >>> [zde](#).

[40] K dispozici >>> [zde](#).

[41] K dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz)

## Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)